

Såsom i Regeringens proposition
nämnes är det fredsfördraget, som
om överlämnas till Riksdagens
~~granskande~~^{användande}, förpliktande för Ryss-
land oberoende lärar, vem som
särskildes är ~~intressat~~^{intressat} av stats-
makten, uti Rysslands ~~statliga~~^{statliga}
~~organisation~~^{organisation} ~~ordning~~^{ordning} möjligen ske-
ende förändringar kunna icke
och så icke störande inverka
på det faktum, att freden av-
slutas mellan ~~den~~^{den} finska staten och
~~den~~^{den} ryska staten samt är förpliktande
för dem såsom ett statsfördrag, all-
tid är. Endast under ~~en~~^{en} förut-
sättning, att fördraget ~~överlämnas~~^{överlämnas}
partes ~~en~~^{en} samvetsgrant ~~uttryck~~^{uttryck},
är ett ~~normalt~~^{normalt} fredstillstånd möjligt,
endast under denna förutsättning,
kan även ost-karelen befolkning,
i skydd av densamma tillkänn-
gäva ~~självbestämning~~^{självbestämning} ~~uttryck~~^{uttryck} till
drägliga förhållanden, i fred utvedla
sin nationalitet samt tillämpa
den nationella självbestämning-
rätt, som av Riks-Rysslands rege-
ring tillförsäkrats de insamma
Regeringen är övertygad härpå,
att ~~fredstillståndet~~^{fredstillståndet} ~~eller~~^{eller} ~~uttrycket~~^{uttrycket}
mellan Finland och Ryssland icke
för inverka störande på vårt lands
samhällsordning eller ~~statliga~~^{statliga}
vår nationella tillvaro vår själv-
ständighet och vår lag ~~bestämning~~^{bestämning} ~~och~~^{och}
kratiska statsbyggnad. Närmast

aligger det Regjeringen ^{noget} at vaka
dæren, at dylik ^{gæret} ~~skæde~~ ikke ^{op-}
Har samt at utvise Kommande
~~agitation~~ ^{agitation}, som kunde ^{vedvarende} ~~have~~ ^{for}
lige følger, effektivt motarbejdes. ^{for}
Og noget tillæg, at ~~fredstillings-~~
~~forholdene~~ ^{agitations-} ikke får stor indvirkning
på Finlands økonomiske liv og
vårt folks udkomstmøjligheder.

Med hensyn til disse omstæn-
digheder torde det være på sin
plads at påpege, vad jeg i Re-
geringens væghar udførelsen aftræde
om det av Regjeringen udførelse
sagforlag rørende særskilde ~~afgørelse~~
vilke ~~skæde~~ vidtages efter krigs-
tilstandets afphørende, nemlig at
arsludkommandet av en sådan by
som sagde proposition avde,
atgør en forudsætning for freds-
tilstandets og fredlige forhold
landens återintræde ~~ind~~.

landtdagskallelsen framgick, under förutsättning att Finland blifvit förenadt med det ryska riket ("uni pour toujours à Notre Empire"). Ständernas ed innebar erkännande af denna förening och af Rysslands kejsares rätt att styra Finland. Dessa förklaringar afgåfvos af kejsaren och ständerna i Borgå domkyrka, hvarför ock kejsaren betecknade den till ständerna öfverlämnade urkunden såsom en "acte solemnel émané en leur présence et proclamé dans le sanctuaire de l'Étre Suprême"; de bildade visserligen icke ett folkrättsligt fördrag ehuru de kommo till stånd före fredsslutet, men inneburo att kejsaren och Ständerna förenat sig om berörda grundsatser; det var en föreningsakt, som på grund häraf blef ömsesidigt bindande.

De grundlagar, hvilka sålunda stadfastes såsom Finlands konstitution, utgjordes af de gamla för Sverige och Finland förut gemensamma, 1772 års Regeringsform och 1789 års Förenings- och Säkerhets Akt (jämte någon mindre betydande, som här ej behöfva komma i betraktande). Dessa bildade en monarkisk statsförfattning, "konungen äger styra rike sino, såsom Sveriges lag säger, Han och ingen annan" (R.F. § 2; F.S.A. p 1.) - enligt hvilken monarken tillkom en vidsträckt makt, men dock en genom folkrepresentationen. Ständerna, inskränkt sådan, särskildt hvad lagstiftningen och beskattningen beträffar, hvartill naturligtvis hörde att grundlag ej kunde ändras utan Ständernas, d.v.s. alla fyra ständens bifall och samtycke ¹⁾.

Häraf blef följden, att den makt, som kejsaren eljes hade kunnat oinskränkt utöfva öfver Finland, blef inskränkt genom konstitutionen, och vidare att kejsaren skulle styra Finland icke enligt Rysslands lagar om själfhärskarmakten, utan, såsom

1) Erkänt också i den af Ständerna antagna och af monarken år 1869 stadfastade L.O, där det heter att "grundlag kan stiftas, ändras, förklaras eller upphäfvas endast på framställning af kejsaren och Storfursten och med alla fyra ständens bifall och samtycke", hvarutom "Regeringsformen" återopas såsom gällande.

han ock själf sade, enligt Finlands lagar, samt att hvad i grundlagarne stadgades om konungen vore att tillämpas å kejsaren. Och som denna konstitution var en statsförfattning, blef Finland härigenom en stat, "ctat", såsom landet ock i det på franska språket affattade reglementet för regeringskonseljen af 18 aug. 1809 betecknades -hvarutom kejsaren i throntalet vid Borgå landtdags afslutande gaf de statsakter, som tillkommit, den betydelsen, att det finska folket blifvit "placé désormais au rang des nations sous l'empire de ses lois". Kejsaren skulle alltså styra Finland i egenskap af Finlands storfurste såsom det ock plägat sägas emedan Finland redan under den svenska tiden fått titel af Storfurstendöme, dock utan några andra rättigheter än de för Sveriges och Finlands inneväanare allmänt gällande.

Utaf det anförda synes, att man har att skilja mellan, å ena sidan, den konstitution, hvilken af kejsar Alexander I stadfästes såsom Finlands (och efteråt under Ständernas samverkan utvecklats) och å den andra de grundsatser, som angående Finlands förhållande till Ryssland blefve gällande år 1809 genom det som vid Borgå landtdag tilldrog sig.

Till de sistnämnda hörde såsom af det anförda framgår: att Finland skulle vara förenadt med Ryssland till ett rike, under Rysslands Kejsares spira; att Rysslands kejsare ägde styra Finland enligt Finlands konstitution som icke kunde ändras i annan ordning än den på konstitutionen grundade - med monarkens och folkrepresentationens bifall och samtycke; jämte några andra häraf följande, som icke behöfva här relaveras.

Skillnaden mellan dessa båda slag af rättssatser är analog med den skillnad, som medan Sverige och Norge voro förenade, ägde rum mellan Sveriges grundlagar (och Norges) å ena sidan

nen och stiftade, enligt Finlands lagar, samt ett livad i
 grundlagarna utredades om konungen vore ett tillämpas å kejsar-
 ren. Och som denna konstitution var en statförstärkning, blev
 Finland härigenom en stat, "stat", såsom landet och i det
 på främsta språket uttaltade reglementet för regeringskonstitutionen
 år 1809. 1809 utredades i hvarnämnden kejsaren i tronstället
 vid borgens landtågs ständande gaf de ständer, som tillkom-
 mit, den betydelsen, att det finska riket skulle "placé"
 besträffa en rang den nation som i empire de sea loix".
 Kejsaren skulle alltså styra Finland i ögenomgå af Finlands
 ständarna såsom det och såg det emedan Finland redan ut-
 för den svenska tiden fått titel af stormaktens, dock
 utom några andra rättigheter än de för Sverige och Finland
 innevärende såsom gällande.
 Utaf det andra synes, att man har ett skilt mellan
 å ena sidan, den konstitution, hvilken af kejsar Alexander
 I utredades såsom Finlands (och efteråt under Ständernas sam-
 verkan utvecklad) och å den andra de grundlagar, som utred-
 omde Finlands förhållande till Ryssland blifve gällande år 1809
 genom det som vid borgens landtågs tilldrag sig.
 Till de ständarna hörde såsom af det andra framgår:
 ett Finland skulle vere förbundet med Ryssland till ett
 rike, under Rysslands Kejsares styre;
 ett Rysslands kejsare ägde styra enligt Finlands
 konstitution som icke kunde ändras i annan ordning än den på
 konstitutionen grundade - med monarkens och folkrepresentanternas
 bifall och samtycke;
 jämte några andra häraf följande, som icke behöfva här
 relevans.
 Skillnaden mellan dessa båda af rättigheter är analog
 med den skillnad, som mellan Sverige och Norge vore förtanda,
 ägde rum mellan Sveriges grundlagar (och Norges) å ene sidan

samt riksakten å den andra, liksom ock med skillnaden mellan den tyska riksförfattningen, å den ena sidan, och de enskilda tyska staternas författningar, å den andra. På saken inverkar icke, att de satser, som skulle ingått i en akt angående förhållandet mellan Ryssland och Finland, skulle varit till antalet få ¹⁾ --.

En konsekvens af denna uppfattning, hvilken ock flere gånger uttalats, är, att icke ^{den} ryska thronföljdsordningen blef bestånds del af äfven Finlands konstitution, utan för Finland kom att gälla såsom beståndsdel af grundsatserna ang. rättsförhållandet mellan Ryssland och Finland - att Rysslands kejsare är Finlands storfurste.

Efter förutskidkandet af dessa förberedande anmärkningar har man att tillse:

II.

Huru det, med anledning af att Finland blef förenadt med Ryssland, förhåller sig med giltigheten eller tillämpligheten af 38 § i R.F. som i sin senare del innehåller; att om thronen blefve ledig genom hela konungahusets utgång på svärdssidan, Ständerna vore, efter vederbörande myndigheters härom genast utfärdade kungörelse, skyldiga att utan någon sammankallelse å trettionde dagen efter den siste konungens död infinna sig i hufvudstaden för konungaval; och: "så lära", säges vidare, "så många inom den föresatta tiden kunna inställa sig, att Riksens frihet af den förmår skyddas och förvaras, samt att ett nytt Konungahus utväljas".

Klart är, att i ^{de} gamla grundlagarne funnits åtskilliga stadganden, som i följd af Finlands förening med Ryssland icke kunde komma till användning. Bland sådana må nämnas stadgandet

1) Det är med anledning af meningsutbyterna angående kungavalet nödigt att hålla ofvanberörda skillnad i sikte. Den är icke en för närvarande tillfälle uppfunnen skillnad. I min reservation till den s.k. Weissenbergska betänkande (1887 i januari) har jag genomfört densamma.

e.k. Weissenbergs beaktande (1887 i januari) har jag genomfört

utvärderande tillfälliga upptäckten skiljand. I min reservation till den

nödig att hålla överblicks skiljand i sikt. Den är löst en för

1) Det är med anledning av meningsskilligheterna angående kungälvets

kunde komma till användning. Bland sådana må nämnas stadsrådet

ganden, som i följd af Finlands förening med Ryssland löste

Kierst är, att i gamla grundlagarna fönnits såvitt tillägg stads-

att ett nytt konungens utvaljas".

att Rikens frihet af den förmår skyddas och förveras, samt

vidare, "så många inom den försatta tiden kunna inställa sig

na sig i utvaldheten för konungval; och: "så lära", säges

läsa & trottande ägen efter den sista konungens död instän-

nat utvaldheten kungälv, skyldiga att utan någon sammankal-

den, ständerna vore, efter vederbörlig myndighetens härom ge-

nen blifve ledig genom hela konungens utgång på svarsski-

af 38 § i R.F. som i sin senare del innehåller; att om thro-

Ryssland, förhåller sig med gittligheten eller tillämpligheten

Huru det, med anledning af att Finland blif förordadt med

II.

har man ett tillägg:

Efter förutskickandet af dessa förberedande emendationer

är för Finlands storsäte.

förhållandet mellan Ryssland och Finland - att Rysslands kungä-

kom att gilla såsom beständigt af grundlagens ang. rätts-

ständer del af Rikens Finlands konstitution, utom för Finland

ger uttalt, är, att löst ryska kronförläggningen blif de-

En konsekvens af denna uppfattning, hvilken också flere gåm-

I)

talat till

förhållandet mellan Ryssland och Finland, skulle varit till an-

löst, att de sater, som skulle ingått i en sakt angående

ryska staternas förutskick, & den andra. På saken inverkar

den ryska riksförutskickningen, & den ens sidan, och de enskilda

samt riksketen & den andra, liksom också med skiljandets mellan

i R.F. § 1. "att konungen skall blifva vid" den evangelisk lutherska kyrkans bekännelse, och vidare bestämmelsen i 3 § om successionsordningen. Äfven 38 § måste räknas hit. Att detta stadgande skulle sakna betydelse under landets förening med Ryssland följer däraf, att det i kraft af det uppkomna rättsförhållandet mellan Ryssland och Finland var en Rysslands Kejsares rätt att vara äfven Finlands monark, med andra ord att det var en Rysslands rätt att hafva sin kejsare äfven till Finlands Storfurste. Detta innebar icke, att den ryska thronföljdsordningen var äfven finsk lag, utan för Finland kom att såsom beståndsdel af de grundsatser, som konstituerade förhållandet mellan Ryssland och Finland, gälla grundsatsen: Rysslands Kejsare är Finlands Storfurste (i viss mån på samma sätt som den, som är konung i Preussen, på grund af den tyska riksförfattningen jämväl är Tysk Kejsare).

Den fråga, som nu bör utredas, gäller huruvida omförmälda stadgande i 38 § af R.F. blifvit helt och hållet för ^uatt framtid upphäfdt genom landets förening med Ryssland, eller om man fastmer bör på något annat sätt angifva, huru det förhåller sig med detsamma. Det riktiga svaret är att stadgandet icke upphäfts utan upphört att vara tillämpligt.

Den grundsats, om hvilken så väl kejsar Alexander I som Finlands Ständer voro ense, var nämligen, att Finland skulle få behålla sin förra konstitution - "maintenir votre constitution, vos loix fondamentales" hette det från Kejsarens sida. En konstitution eller statsförfattning utgör ett inbegrepp af med hvarandra sammanhängande bestämmelser om högsta makten i en stat, (dess förhållande till folket, de enskilda och myndigheterna). Den är icke ett löst aggregat af fristående stadganden, utan ett helt af rättssatser, som tillsammans bilda en förpliktande ordning beträffande statsmakten. Att från stadsfästelsen undantaga några stadganden, nämligen sådana som tilläfventyrs icke

i R. T. § 1. "att konungen skall blifva vid" den evangeliska
 Interims kyrkans bekännelse, och vidare bestämmelser i § 3 om
 successionsordningen. Äfven § 38 & måste räknas hit. Att detta
 stadgande skulle sakna betydelse under landets förning med
 Ryssland följer därut, att det i kraft af det utkomna första
 förhållandet mellan Ryssland och Finland var en Rysslands kaja-
 ren rätt att vara gifven Finlands monark, med andra ord att
 det var en Rysslands rätt att hafva sin kajaress gifven till.
 Finlands storförste. Detta inneber icke, att den kyrka tron-
 följningsorden var gifven Finns lag, utan för Finland kom att
 såsom bestämdast af de grundsatser, som konstituerade förhåll-
 landet mellan Ryssland och Finland, gifva grundsatser: Rysslands
 kajaress af Finlands storförste (i viss mån på samma sätt som
 den som är konung i Preussen, på grund af den kyrka riksför-
 ståtningen jämväl är tysk kajaress).
 Den fråga, som nu bör utredas, gäller huruvida omförändring
 stadgande i § 38 & af R. T. blifvit helt och hållet för afs-
 trättat upphäft genom landets förning med Ryssland, eller om
 man fasthåller på något annat sätt angifva, huru det förhåll-
 ler sig med detta. Det riktiga svaret är att stadgandet icke
 upphäfts utan upphäft att vara tillämpligt.
 Den grundsatser, om hvilken så väl kajaress Alexander I som
 Finlands ständer voro ense, var nämligen, att Finland skulle få
 behålla sin förra konstitution - "maintenant votre constitution"
 var lofs fundamentales" hette det från kajaressens sida. En kon-
 stitution eller statsförfattning utgör ett inbegrip af med flera
 andra sammankommande bestämmelser om högsta makten i en stat,
 (den förhållande till folket, de enskilda och myndigheterna).
 Den är icke ett löst aggreget af fristående stadganden, utan
 ett helt af satsatser, som tillsammans gifva en förpliktande
 ordning beträffande statmakten. Att från stadgandets annan-
 dela några stadganden, nämligen sådana som tillhör ventyre löse

befunnes förenliga med de nya förhållandena, synes man år 1809 ansett hvarken möjligt, rådligt eller nödigt. Man stadfäste därför konstitutionen utan förbehåll eller inskränkningar och var uppenbarligen öfvertygad, att saken nog skulle i praktiken reda sig äfven utan några förbehåll. Och det är i enlighet med denna allmänna grundsats, som man måste hålla för, att vissa stadganden, som icke voro förenliga med det upprättade nya rättsförhållandet, måste (under föreningen med Ryssland) vika för rättssatser, bestämmande sagda rättsförhållande, således att de icke blifvit upphäfda utan icke tillämpliga.

Denna uppfattning har ock fått uttryck i åtskilliga uttalanden från den föregående tiden.

Sålunda säger L. Mechelin, i sin inledning till den af honom år 1877 utgifna upplagan af Finlands grundlagar, angående denna 38 §: "Utan en närmare utveckling af den i Borgå uppgjorda förenings-akt, torde den i denna § Ständerna inrymda valrätt svårligen kunna tillämpas". Uppenbarligen var Mechelins tanke den, att Finland ej skulle kunna, utan ny uppgörelse med Ryssland, deltaga i tilläfventyrs nödigt blifvet val af monark. I sin senare grundlagsedition säger Mechelin, efter att hafva påpekat huruledes förra delen af §:n ändrats genom 1809 års L.O. §§ 2 och 3: "I öfrigt är § 38 icke tillämplig". Samma uttryckssätt har användts äfven af G. Schybergson i den af honom år 1907 utgifna grundlagsedition^{en}. Äfven Paasikivi begagnar i sin år 1900 utgifna upplaga af grundlagarna ett härmed öfver^einstämmande uttryckssätt: "Muuten ei, Suomen yhdistämisen jälkeen Venäjän valtakuntaan, tämän §:n jälkimäinen osa enää sovellu". Äfven undertecknad har i en år 1917 utgifven broschyr yttrat, att det icke vore riktigt att säga, det ifrågavarande stadgande ipso facto, d.v.s. genom föreningen med Ryssland, upphäfts; det fullkomligt korrekta uttalandet förekom-

betännes förenliga med de nye förhållandena, synes man år 1809
 ansett hvarken möjligt, rättligt eller nödigt. Man stadsfaste
 därför konstitutionen utan förbehåll eller inskränkningar och
 var uppenbarligen övertygad, att saken nog skulle i prakti-
 ken redas sig äfven utan några förbehåll. Och det är i en-
 lighet med denna eländes grundbete, som man måste hålla för,
 att vissa stadsbor, som icke voro förenliga med det upp-
 rättade nye stadsförhållandet, måste (under förningen med Ryss-
 land) vika för rättssaker, bestämmande såväl stadsförhållande
 således att de icke blifvit upphälda utan icke tillämpas.
 Denna upptäning har också uttyckt i särskilda utta-
 landet från den föregående tiden.
 Sjunde säger L. Mehelin, i sin inledning till den af ho-
 nom år 1807 utgifna upplagan af Finlands grundlagar, angående
 denna § 2: "Utän en närmare utveckling af den i Borgå upp-
 gjorda förordningen - så, förde den i denna § stadsboras inrymda
 valrätt avseligen kunna tillämpas". Uppenbarligen var Mehelins
 tanke den, att Finland ej skulle kunna, utan ny uppgörelse
 med Ryssland, deltaga i tillämpliga ändringar blifvet val af
 monark. I sin senare grundlagssedtion säger Mehelin, efter ett
 hafve påpekat hurledes förra delen af § 2 ändrats genom 1809
 års L.O. § 2 och 3: "I öfrigt är § 2 icke tillämplig". Sam-
 ma uttyckasatt har använts äfven af G. Schybergson i den af
 honom år 1807 utgifna grundlagssedtion. Äfven Passkivl begagnar
 i sin år 1800 utgifna upplaga af grundlagarna ett härnad
 öfversättmande uttyckasatt: "Måten ei, somen ydåstämman
 stiken Varsken veltänsten, tjäma § 2: stikiminen oas ensk
sovelin". Äfven undertryckt har i en år 1817 utgifven pro-
 sodyr yttrat, att det icke vore riktigt att säga, det förs-
 gaverande stadsboras ipas fösto, d.v.s. genom förningen med
 Ryssland, upphäts; det tillkomligt korrekta uttalandet förkom-

mo i Kejsar Alexander II:s throntal 1863, hvarom nedan, Underligt vore väl icke om vid sidan åå sådana uttryck skulle användts jämväl andra, innebärande att stadgandet upphäfts: ingen tänkte på möjligheten af föreningens upplösning och således icke heller därpå, huru saken i händelse af en sådan skulle gestalta sig. Men anmärkningsvärdt är att sakens natur, måhända utan att man närmare tänkte på saken, tagit ut sin rätt äfven i offentliga handlingar. Sålunda heter det i Kejsar Alexander II:s throntal år 1863: "Plusieurs des stipulations des lois fondamentales du Grand-Duché ne sont plus applicables a l'état des choses, survenu depuis sa réunion a l'Empire; d'autres manquent de clarté et de précision"; och i Senatens den 31 januari 1866 daterade framställning till monarken med anledning af 1865 års grundlagskomité's förslag, förekommer samma uttryck: "att dessa grundlagar i särskilda delar icke mera äro tillämpliga på de förhållanden, som genom nämnda förening inträdt" (Se K. Grotenfelt, den finska Grundlagskomitén år 1865).

Det är naturligtvis icke med stöd af dessa och dylika uttryck, som man bör hålla för att stadganden af förevarande kategori icke varit upphädda utan endast under föreningen med Ryssland icke tillämpliga.

Det egentliga skälet ligger i den ofvananförda allmänna principen: Finland skulle få behålla sin förra konstitution i dess helhet; den stadfastes utan att undantag gjordes, och det föll af sig själf, att vissa stadganden i densamma, nämligen sådana, som icke voro förenliga med grundsatserna i det nya rättsförhållandet, skulle vara otillämpliga, eller, om man så vill, icke gälla, Men såsom upphädda bära de icke betraktas; hvaraf åter följdén är, att såsnart de förhållanden upphört, som gjort att de under dessas bestånd icke varit tillämpliga, de åter tagit sin bindande kraft och tillämplighet. I följd häraf bör också 38 § i 1772 års R.F., sedan föreningen med

Ryssland blifvit upplöst, hafva sin användning, så vidt icke någon annan tillkommen omständighet utgör hinder härför.

Förhållandet är analogt med det som skulle inträda, om det n.v. Tyska riket upplöstes och de enskilda staterna blefve suveräna. - Det anses nu för afgjort att de enskilda staternas rätt att afsluta fördrag med främmande makter blifvit genom (nordtyska förbundets, sedermera) Tyska rikets författning inskränkt ehuru därom i riksförfattningen intet säges. Blefve Tyska riket upplöst, så skulle hvarje enskild stat åter hafva oinskränkt rätt att afsluta statsfördrag.

Men äfven om ifrågavarande del af R.F. § 38 hade blifvit uttryckligen undantagen från kejsar Alexander I:s stadsfästelse, skulle resultatet icke kunna blifva ett annat. Rysslands rätt att hafva sin kejsare till Finlands monark har upphört; men Finlands statsförfattning är monarkisk; denna, Finlands grundlag tillhörande grundsats ändras icke genom det att grundsatserna om Finlands förening med Ryssland upphäfts. Kvar stå i våra grundlagar bestämmelserna att landet styres af en monark, att det är han, som äger förfoga öfver kronans gods och inkomstgifvande rättigheter; att lag stiftas under samverkan af monark och Ständer enligt R.F. §§ 40 o. ff. samt 1906 års L.O. §: 75, där det heter att om landtdagen i anledning af kejsaren ock storfurstens proposition om stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af grundlag eller i anledning af proposition eller motion rörande aman sådan lag, som beror af kejsaren och storfurstens samt landtdagens sammanstående beslut, antagit förslag till lag, förslaget jämte skrifvelse från landtdagen öfverlämnas till Kejsarens och Storfurstens pröfning i afseende å stadfästelse och utfärdande af lagen. - Af dessa och en mängd andra stadganden angående monarken framgår, att landet enligt sina grundlagar skall hafva en monark, och för frågan om hvad man har att göra sedan Rysslands rätt, att hafva sin

om hvad man har ett rött sedan Rysslands rött, ett halvt sin
 enligt sina grundlagar skall ha en monark, och för trägen
 en värd andra ständern engående monarken framgår, ett land
 enge & stadsförelse och utfrående af lagen. - Af dessa och
 gen överlämnas till Kejsarens och Stortingsens prövning i af-
 sig förelag till lag, förelagat jämte skrivelse från landta-
 och stortingsens samt landtagens sammankommande beslut, ante-
 eller motion rörande annan sådan lag, som beror af kejsaren
 eller upphävande af grundlag eller i anledning af proposition
 och stortingsens proposition om stiftande, ändring, förklar-
 75, där det heter att om landtagens i anledning af kejsaren
 mark och ständer enligt R. N. § 40 o. ff. samt 1906 års L. O. §
 givande rättigheter; ett lag stiftas under samverkan af mo-
 det är han, som äger förfoga öfver kronans gods och inkomst-
 grundlagar bestämmelserna ett landets styres af en monark, ett
 om Finlands församling med Rysslands upphäffa. Hvar ett i värs
 tillhörande grundlaga ändras före genom det ett grundlaga
 Finlands stadsförelse är monarkisk; denna, Finlands grundlaga
 ett halvt sin kejsare till Finlands monark har upphört; men
 skulle reviderat före kunna blifva ett annat, Rysslands rött
 uttryckligen undantagen från kejsar Alexander I:s stadsförelse,
 Men siven om försvarende del af R. N. § 38 hade blifvit
 oinskränkt rätt ett sådant stadsförelse.

Ryssland blifvit upplöst, halvt sin engående, så vidt före
 någon annan tillkommen omständighet väger hinder härtill.

kejsare till monark äfven i Finland, upphört, skulle man, om senare delen af R.F. §: 38 undantagits från stadsfästelsen 1809, haft att fråga sig, hvad som under sådana förhållanden kunde vara öfverensstämmande med vår lag och rätt, och hade man därvid helt säkert utan vidare sagt sig, att ledningen för förfarandet bör hämtas ur den urkund, som principiellt gällt och gäller såsom vår grundlag, regeringsformen af 1772, utem att det ligger i sakens natur, att när man har en monarkisk grundlag, man, när ingen till thronen berättigad finnes, bör söka skaffa sig en sådan. Nu har dock, såsom sades, R.F. §: 38 icke undantagits från stadsfästelsen 1809.

I detta sammanhang böra kanske för fullständighetens skull ett par tillägg göras: att Finland skulle icke behålla sin för

Utrikespolitiken har af kejsaren handhafts med tillämpning af Rysslands lagar, icke med biträde af finska myndigheter (om äfven den finska senatens utlåtande inhämtats i frågor, som rört Finland). Detta har uppenbarligen berott därpå, att Finland förutsattes komma att, om också såsom ägande sin egen konstitution, utgöra en del af det ryska riket, utan att Finland gentemot utlandet ansågs hafva fått någon särställning eller kunde hafva någon egen utrikespolitik, hvadan det ryska ~~utrikes~~ rikets utrikespolitik icke kunde blifva beroende af Finland, eller upphöra att handhafvas enligt Rysslands lagar, Här-till bidrog väl ock den omständigheten, att monarken enligt F.S.A. p.1. skulle hafva "full makt" att börja krig, samt sluta fred och förbund med utländska makter. Utaf hvad ofvan anförts följer emellertid, att sedan Finland blifvit en obero-ende stat, Finland har sin egen utrikespolitik, och att denna hädanefter skall handhafvas med iakttagande af bestämmelserna i Finlands egen gamla konstitution; en sats, som väl på alla håll ansetts själfklar, oberoende af den omständigheten, att Finland rörande utrikesangelägenheter förut, med afvikelse i den-

2.
Kajseren till monark given i Finland, upphört, skulle man, om
senare delen af R.F. §: 38 undantagta från stadfästelsen 1809,
haft ett fräge sig, hvad som under sådana förhållanden kunde
vara öfverensstämmande med vår lag och rätt, och hade man
därvid höllt åskott utan vidare sagt sig, att ledningen för
förslaget bör hämtas ur den riksdag, som principielt skall
och eller såsom vår grundlag, regeringsformen af 1772, utan
att det ligger i sådana natur, att man har en monarkisk
grundlag, man har ingen till thronen berättigad räkna, bör
äcka skilja sig en sådan. In har dock, såsom sedan, R.F. §:
38 i öka undantagta från stadfästelsen 1809.

I detta sammanhang bör kanske för fullständighetens skull
ett par tillägg göras:
Utrikespolitiken har af kejseren handhåfts med tillämpning
af Rysslands lagar, i öka med biträde af finska myndigheter
(om given den finska senatens utstående inrått i frågor,
som rör Finland). Detta har uppenbarligen berott därpå, att
Finland förutsettes komma att, om också såsom ägande sin egen
konstitution, utgöra en del af det ryska riket, utan att Fin-
land gentemot utlandet snarast ha ett någon särställning
eller kunde ha en egen utrikespolitik, i hvarn det ryska
utrikes rikets utrikespolitik i öka kunde blifva berodande af Fin-
land, eller upphöra ett handhåftas enligt Rysslands lagar, Här-
till bidrog väl öka den omständigheten, att monarken enligt
R.S.A. p. 1. skulle ha en "full makt" att börja krig, samt sin-
te fred och förbund med utländska makter. Utan hade övan-
enförta följer emellertid, att såsom Finland blifvit en obero-
ende stat, Finland har sin egen utrikespolitik, och att denna
hänsefter skall handhåftas med iakttagande af bestämmelserna i
Finlands egen gamla konstitution; en sats, som väl på alla
håll emottas ej tillika, oberoende af den omständigheten, att
Finland rörande utrikesangelegenheter först, med svikelse i den

na del från grundsatzerna i landets konstitution, ombesörjts af ryska funktionärer.

I fråga åter om 7 § af 1772 års R.F., som stadgar, att konung, som "främling är", ej finge resa utom riket utan Ständernas vetskap och samtycke, har uttalats, att stadgandet borde anses hafva förfallit i följd af innehållet af F.S.A, utan att sådant dock kan med bestämmdhet påstås. Att det under föreningen med Ryssland i intet fall kunnat hindra Kejsaren att företaga utrikesresor, säger sig själf.

Resultatet af den föregående framställningen blir alltså beträffande 38 § i R.F. följande:

Vid Finlands förening med Ryssland var den å ömsesidor erkända grundsatsen den, att Finland skulle få behålla sin förra konstitution.

Denna fastställdes af Kejsar Alexander I såsom en helhet utan att några inskränkningar eller förbehåll gjordes.

Till konstitutionen hörande stadganden, som befunnos oförenliga med det uppkomna nya rättsförhållandet, hafva i följd häraf bort betraktas såsom under bestämda förhållanden icke tillämpliga, men icke såsom upphäfd, hvaraf åter följer, att de böra anses hafva, sedan det hindrande bandet mellan Ryssland och Finland lösts, återtagit sin tillämplighet.

Följaktligen hade ock stadgandet i 38 § R.F. om val af nytt konungahus bort, efter det föreningen med Ryssland upphört, komma till användning, därest icke andra hinder mellankommit.

Obetingadt skall härmed dock icke vara sagdt, att landtdagen varit af stadgandet i sagda 38 § förhindrad att besluta till en ändring af statsförfattningen i republikansk riktning, nämligen om förhållandena gjort det till en nödvändighet och om ingens rätt därigenom kränkts, samt det förfarande iakttagits, som grundlag, till tryggande af hela folkets rätt och till förebyggande af förhastade eller omotiverade beslut, stadgat att

och del från grundstatarna i landets konstitution, ombesörjes af
 ryska funktionärer.
 I fråga åter om V § af 1878 års R.F., som stadgar, att
 konung, som "förlämnar sin", af konge kross utom riket utan stäm-
 mernas vetenskap och samtycke, har utstått, att utstått för-
 de anses haiva förfallit i följde af innehållit af R.F. A. 1878
 att sådant dock kan med bestämmande påstås. Att det under för-
 eningen med Ryssland i intet fall kunnat hindra Kejsaren att
 företaga utrikesresor, säger sig själv.
 Resultatet af den föregående framtidsutredningen blir alltså
 beträffande 38 § i R.F. följande:
 Vid Finlands förening med Ryssland var den 5 ömsesidigt
 erkända grundstaten den, att Finland skulle få behålla sin för-
 va konstitution.
 Denna fastställas af Kejsar Alexander I såsom en del af
 men att några ändringar eller förändringar gjordes.
 Till konstitutionen hörande stadganden, som befinnas öfr-
 enliga med det uppkomna nya rättsförhållandet, haiva i följde
 härför bort betraktas såsom under bestämde förhållanden icke
 tillämpliga, men icke såsom upphädda, hvarst åter följer, att
 de bör anses haiva, sedan det hindrande bandet mellan Ryss-
 land och Finland lösts, återtagit sin tillämplighet.
 Följaktligen hade ock stadgandet i 38 § R.F. om val af
 nytt konungans bort, efter det föreningen med Ryssland upphört
 komma till användning, ännu icke andra hinder mellankommit.
 Öfvergått skall härmed dock icke vara sagt, att landets
 genom varit af stadgandet i 38 § förhindrad att bestä-
 till en ändring af statsförfattningen i republikansk riktning,
 nämligen om förhållandena gjort det till en nödvändighet och om
 ingens rätt därigenom kränkts, samt det föreliggande faktiska
 som grundlag, till tryggande af hela folkets rätt och till
 förbyggande af förhållande eller omotiverade beslut, såsom att

följas för att grundlagsändring skall kunna anses antagen af landtdagen. Och härtill skulle hört: att lagförslag i ämnet af landtdagen remitterats till förberedande granskning i grundlagsutskott; att dettas förslag därefter underkastats behandling äfven i stora utskottet samt i landtdagen föredragits vid tre skilda läsningar; att detsamma vidare med fem sjettedelar af de afgifna rösterna förklarats brådskande eller ock lämnats hvilande till dess nya val förrättats, samt att det slutligen antagits med åtminstone två tredjedelar af de afgifna rösterna.

Frågan blir då

III

Om icke de stadganden i landets grundlagar, enligt hvilka landet skall styras af en monark, blifvit upphäfda genom landtdagens beslut den 6 december 1917.

Den ryska interimregeringen, som åtminstone till en början i allmänhet erkändes såsom äfven Finlands interimregering, hade under en förut oerhörd förvirring i landet, hvilken nära nog haft karaktären af anarki, redan en tid bortåt icke kunnat skydda landets fredliga invånare och offentliga myndigheter mot våldsdåd och andra förbrytelser begåna af rysk soldatesk och inhemska, af den ryska soldatesken understödda förbrytare. Efter den ryska interimregeringens störtande ökades förvirringen ytterligare, och den inhemska regeringen saknade, efter det landets militär redan i början af 1900-talet olagligen upplösts, samt dess vapen afförts till Ryssland, alla maktmedel mot störarne af den lagliga ordningen. Strejk utbröt, talrika mord på vapenlösa hgingos, offentliga funktionärer inspärrades af tygellösa revolutionärer o.w.v. Då under sådana förhållanden den högsta makten låg nere och saknade utöfvare, beslöt landtdagen den 15 november 1917, sedan de värsta oordningar laggt sig och landtdagen åter kunde sammanträda, att tillsvidare själf

för ett grundlagsändring skall kunna anses antagen av
 Landstagen. Och här till skulle hör: ett lagförslag i ämnet
 af Landstagen remitterats till förberedande granskning i grund-
 lagskommittén; ett detsamma förslaget därefter underkastats be-
 handling i stora utskottet samt i Landstagen förberedande
 vid främre skilda tillfällen; ett detsamma vidare med sam-
 stämmande af de skilda rösterna förklarats förklarande eller
 ock ämnats hvilande till dess nya val förstås, samt ett
 det skriftligen antagna med ämnats två förberedande af de

skilda rösterna.

Frågan blir då

III

Om icke de stadgar i Landets grundlag, enligt hvilka
 landet skall styras af en monark, blivit upphädda genom Land-
 stagens beslut den 6 december 1917.

Den ryska interimregeringen, som ämnats till en början
 i sin verksamhet utgå från såsom äfven i sin interimregering, hade
 under en kort och öfverhord förvirring i landet, hvilken näre nog
 haft karakteren af anarki, redan en tid bortåt icke kunnat
 skydda Landets fridliga invånare och offentliga myndigheter mot
 våldsbåd och andra förtrytelser begångna af rysk soldatesk och
 inhemska, af den ryska soldatesken understödda förtrytare. Ef-
 ter den ryska interimregeringens störtande ökades förvirringen
 ytterligare, och den inhemska regeringen skadades, efter det
 Landets militär redan i början af 1900-talet oförligen upp-
 lösts, samt dess vapen öfverflyttade till Ryssland, alla markmedel
 mot störarne af den lagliga ordningen, strejk utbröt, tillika
 mord på vapenlösa bevingade, offentliga funktionärer inbegripes
 af tyglösa revolutionärer o. s. v. De under sådana förhållanden
 den högsta makten låg nere och skadades utöfver, beslut Land-
 stagen den 16 november 1917, sedan de första ordningarna laggt
 sig och Landstagen åter kunde sammankomma, att tillvärdas sig

utöfva den makt, som tidigare tillkommit Kejsaren och Storfursten, samt tillsatte en ny regering, hvars ordförande, som senare utsatts till riksföreståndare, inför landtdagen uttalade, att Finlands förklarande och erkännande såsom en oafhångig stat numera blifvit en nödvändighet; att uppnående af detta mål påkallade från landtdagens sida antagandet af en ny regeringsform, att till landtdagen därför öfverlämnades förslag till en sådan, byggdt på grundsatsen att Finland är en oberoende republik; samt att från regeringens sida en hänvändning till öfriga makter voro erforderlig för att få landets statliga själfständighet erkänd; hvilket uttalande också genom regeringens åtgärd offentliggjordes. Tilläggas bör att härvid all förbindelse med den ryska regeringen då var i följd af revolutionen i Ryssland afbruten och Finland lämnadt till pris åt en revolterande rysk militär.

Med anledning häraf fattade landtdagen två dagar senare, den 6 december, ett sålydande beslut: Med anledning däraf, att regeringen till landtdagen aflåtit en proposition med förslag till ny regeringsform, hvilket är byggdt på den grund, att Finland är en oberoende republik, besluter landtdagen såsom innehafvare af högsta statsmakten att för sin del godkänna denna princip och godkänner jämväl att regeringen, för att Finlands själfständighet måtte bli erkänd, vidtager de åtgärder regeringen föreslagit, såsom varande hödvändiga för detta ändamål". - De af regeringen inlämnade lagförslagen blefvo åter i stadgad ordning hänskjutna till utskott.

Anförda beslut har tolkats på olika sätt.

Enligt en åsikt skulle Finlands statsskick redan genom sagda beslut blifvit republikanskt, och således de bestämmelser i statsförfattningen, som inneburo och förutsatte att landet skulle hafva en monark med de en sådan enligt lag tillkommande rättigheter, blifvit upphäfd. I motsats härtill har af landtdagens

hvar den varit, som tidigare tillkommit Kejsaren och Stor-
 fursten, samt tillfäst en ny regering, hvars ordförande, som
 senare utsetts till riksförstämmande, inför landstagen utväl-
 de, ett Finlanda förklarande och erkännande såsom en sådan
 sig stat numera blivit en nödvändighet; ett uppmärksamt
 detta mål påkallade från landstagens sida engagemang att en
 ny regeringsform, att till landstagen göras öfverlämnades för-
 slag till en sådan, byggd på grundsatzen att Finland är en
 oberoende republik; samt att från regeringens sida en hänsyn-
 ning till öfrige makter voro erforderliga för att få landstet
 statliga ställfärdighet erkänd; hvilket uttalande också genom
 regeringens åtgärd offentliggjordes. Tilläggsvis bör ett hänsyn
 all förbindelse med den ryska regeringen då var i fullt af
 revolutionen i Ryssland afbruten och Finland lämnadt till pris
 af en revolutionär rysk militär.
 Med anledning häraf förtogs landstagen två dagar senare,
 den 6 december, ett sådant beslut: Med anledning häraf, ett
 uttalande till landstagen af följande art: Med anledning af
 till ny regeringsform, hvilket är byggd på den grund, att
 Finland är en oberoende republik, beslutar landstagen såsom in-
 nehållare af högsta statmakten att för sin del godkänna den-
 na princip och godkänna jämväl att regeringen, för ett Fin-
 lands ställfärdighet måtte bli erkänd, vidtager de åtgärder
 regeringen föreslagit, såsom verande nödvändiga för detta an-
 ändning. De af regeringen inlämnade lagförslagen blifvo åter
 i stället ordning hänskjutna till utskottet.
 Andraf beslut har toskats på olika sätt.
 Enligt en sålign skalle Finlanda statsvetenskapliga reben genom sig-
 de beslut blifvit republikens, och således de bestämmelser i
 statsförstämmanden, som inneburo och förtusatte ett landets skalle
 hafva en monark med de en sådan enligt lag tillkommande rättig-
 heter, blifvit upphärdade. I motsets partili har af landstagens

pluralitet gjorts gällande, att landtdagen endast billigt principen att Finland är en republik, och därvid förutsatt, att det ännu återstod att vidtaga den erforderliga lagstiftningsåtgärden, som förändrade bestämmelserna om landets styrande af en monark, för att republikanskt statsskick kunde anses tillstånd kommet.

Mot den förstnämnda tolkningen tala:

1.) de förhandlingar, som föregingo beslutet, Enligt Wredes relation, hvars riktighet veterligen icke blifvit bestridd, gjorde sig, efter det ny regering bildats med uppgift för denna framst att trygga Finlands politiska själfständighet, under de borgerliga partiernas öfverläggningar med hvarandra och regeringen, i nyssnämnda afseende tvänne olika uppfattningar gällande, Enligt den ena borde landtdagen ofördröjligen i en proklamation förklara, att Finland numera utgjorde en oberoende republik. Den andra åsikten gick ut på, att man framst borde vidtaga sådana åtgärder, som vore egnade att göra oberoendet till en faktisk verklighet, att därtill fordrades hufvudsakligen landets befriande från de ryska trupperna samt erkännandet af landets oberoende från främmande maktens sida, hvaremot en proklamation icke skulle föra frågan ett steg framåt. Man beslöt då, att lämna initiativet åt regeringen. Den uppfattning, som hos regeringen gjorde sig gällande, innebar åter, att proposition om regeringsform/ny, byggd på grundsatsen, att Finland skulle vara en oberoende republik, borde med det snaraste föreläggas landtdagen och att regeringen skulle offentligen proklamera Finlands oberoende samt därjämte vidtaga åtgärder i syfte att få oberoendet erkändt af främmande stater och de ryska trupperna bortdragna från landet; dock skulle regeringen till en början icke vända sig till Rysslands regering emedan denna ännu ej vore erkänd, utan landtdagen vända sig med en adress till den konstitueran-

pluralförsta stora gällande, att landstagen endast tillfälligt
 principen att Finland är en republik och därvid förstått
 att det ännu återstår att vidtas den erforderliga lagstift-
 ningstyggen, som förändrade bestämmelserna om landets styrelse-
 så en monark, för att republikantiskt statsakt skulle kunna gälla
 tillstånd kommer.

Men den förändrade förhållningen till:
 1.) de förhållningar, som förordningen beslutat, enligt Wredes
 relation, hvars riktighet vederligen icke tillfälligt bestämd, stor-
 de sig, efter det ny regering bildats med uppgift för denna
 framt att bygga Finlands politiska självständighet, under de
 borgerliga partiernas öfverläggningar med hvarandra och regering-
 gen, i utvärldens öfverenskomna olika uppgifter gällande,
 enligt den ens förde landstagen öfverdrägligen i en proposition
 förklarar, att Finland numera utgjorde en oberoende republik.

Den andra åsikten gick ut på, att man främst borde vidtaga
 sådana åtgärder, som vore nödvändiga att göra oberoendet till en
 faktisk verklighet, att därtill fördröja utvärldskriget landets
 befria från de ryska trupperna samt erkännandet af landets
 oberoende från främmande makters åtgärder, hvarom en proposition
 icke skulle föra frågan ett steg framt. Man beslutade, att
 samma initiativet åt regeringen, den uppgiften, som hos rege-
 ringen störde sig gällande, innebar åter, att proposition om
 värdet på grundstaten, att Finland skulle vara en obero-

ende republik, borde med det ansvaret förslagen landstagen och
 att regeringen skulle offentlig propagera Finlands oberoende
 samt därjämte vidtaga åtgärder i syfte att till oberoendet ex-
 kändt af främmande stater och de ryska trupperna bortdrivas
 från landet; dock skulle regeringen till en början icke vända
 sig till rysklands regering medan denna ännu ej vore erkänd,
 utan landstagen vände sig med en adress till den konstituerade

de församlingen så snart denna sammanträdte. Det var åt denna uppfattning, som regeringens chef på dess vägnar gaf uttryck i sitt tal till landtdagen den 4 dec., hvilket tal regeringen därefter offentliggjorde under tillkännagifvande, icke att Finland förklarats för republik utan att "förslag till ny regeringsform för Finland" öfverlämnats till landtdagen. Regeringen åsyftade förty; - så synes man böra tyda regeringschefens tal - i främsta rummet Finlands oberoende, icke dess omedelbara förklarande för republik.

Afgörande äro dessa förhandlingar dock icke; af vida större betydelse är:

2:) om beslutet verkligen innebure, att grundlagens alla stadganden om landets styrande af en monark blifvit genom det samma upphäfda, så skulle denna genomgripande grundlagsändring hafva vidtagits utan att ett enda af grundlagens stadganden angående förfarandet vid grundlagsändring blifvit iakttagit. Landtdagen skulle satt sig öfver grundlagens kardinalstadganden, och dess förfarande skulle alltså haft karaktären af ett statsstreck; hvartill kommer det lika märkliga;

3:) ingen enda urkund, betygande grundlagsändringen blef utfärdad än mindre kungjord i enlighet med hvad hos oss är gällande angående lagars promulgerande. Icke ens en skrifvelse har till regeringen i ämnet aflåtits, ännu mindre har regeringen anmodats att kungöra någon akt, genom hvilken grundlagen redan skulle hafva ändrats i sådan mätto, att statsskicket upphört att vara monarkiskt; och själf har landtdagen ingen åtgärd i den riktningen vidtagit. Det vore mer än besynnerligt om hufvudstadganden i grundlag skulle blifvit ändrade eller upphäfda utan att någon lag eller något beslut härom behöft utfärdas och kungöras.

Förr än de sålunda bestämde verkställighetsåtgärderna vid-

1) Not på följande blad.

de förslagen på en ny sammantakt. Det var åt denna
 uppställning, som regeringen och på dess vägnar gav uttryck
 i sitt till landskapen den 4 dec., hvilket till regerin-
 gen återter offentliggjorde under tillkännagivande, icke ett
 Finland förklarade för republik utan ett "förslag till ny re-
 geringsform för Finland" övertäckande till landskapen. Regerin-
 gen åsyftade förny; - så synes man börja tyda regeringens
 tal i främsta rummet Finlands örensande, icke dess omstel-
 lade förklarande för republik.

Åtgärden är också förklarande för republik; så vida står
 re betydelse är:
 2.) om beslutet verkligen innebar, ett grundlagens alla
 stadganden om lagens styrende så en monark blivit genom det
 samma upphälda, så skulle denna genomgående grundlagändring
 halve viktigare utan ett enda av grundlagens stadganden om
 sådana förklarade vid grundlagändring blivit iakttagit. Land-
 lagen skulle att sig öfver grundlagens kardinalstadganden, och
 dess förklarande skulle allas helt karaktären så ett stafs-
 streck; hvilket kommer så lika märkligt;

3.) ingen enda riksdag, betydande grundlagändringen blev ut-
 förklarad en mindre kungjord i enlighet med hvad hon var så i
 lands angående lagens promulgering. Icke ens en skrivelse har
 till regeringen i ännu ståtliga, ännu mindre har regeringen
 anmodat att kungöra någon akt, genom hvilken grundlagen redan
 skulle haiva ändrats i sådan måtto, att stafsaktet upphört
 att vara monarkiskt; och så till har landskapen igen åtgär i
 den riktningen vidtagit. Det vore mer än besynnerligt om inland-
 stadganden i grundlag skulle blivit ändrade eller upphädda utan
 att någon lag eller något beslut härom behöft utföras och
 kungöras.

1) Mot på följande blad.

1) Det enda, som offentliggjorts, dock icke i författningssamlingen, är regeringschefens tal till landtdagen vid det tillfälle, då propositionerna i ärendet till landtdagen öfverlämnades. Där säges:

att Finlands landtdag den 15 november med stöd af 38 § i R.F. förklarar sig innehafva högsta makten och sedermera tillsatt en regering, hvilken till sin främsta uppgift gjort förverkligandet och trygghandet af Finlands statliga själfständighet;

att Finlands folk härigenom tagit sitt öde i egna händer;

att uppnåendet af nämnda mål närmast påkallade vissa åtgärder från landtdagens sida, i hvilket afseende framhölls, att Finlands gällande regeringsform, som vore icke omedelbart tillämplig å närvarande förhållanden, kräfde en fullständig omarbetning, hvarför nu till landtdagens handläggning öfverlämnades förslag till regeringsform byggdt på grundsatsen att Finland skall vara en oberoende republik; men

att det angifna målet påkallade åtgärder jämväl från regeringens sida, nämligen hänvändning till öfriga makter för att få Finlands statliga själfständighet mellanfolkligt erkänd.

Det var detta tal, som af regeringen behandlades i dess uttalande "till Finlands folk" af 4 dec. 1917; men något landtdagsbeslut har icke offentliggjorts än mindre i laga ordning promulgerats.

Såsom synes begärde regeringen från landtdagens sida icke ett omedelbart förklarande af Finland för republik men väl "handläggning" naturligtvis i laglig ordning af propositionerna; uppenbarligen väntade den ock stöd af landtdagen för sina tilltänkta åtgärder att af främmande makter utverka erkännande af Finlands själfständighet; och var det väl för att gifva regeringen detta stöd, som beslutet den 6 december af landtdagen fattades.

Det enda som offentliggjorts, dock inte i förtäring-
 nemingen, är regeringens tal till landtagen vid det
 tillfälle då propositionerna i ärendet till landtagen över-
 lämnades. Det säger:
 Ett finska landtag den 15 november med ett av 38
 § 1 R.F. förklarar sig inneha hösta makten och behåller
 en tillstått en regering, hvilken till sin främsta uppgift
 gjort förverkligandet och tryggandet av finska statliga
 äktandets.
 att finska folk härigenom tagit ett steg i egen hän-
 der;
 ett uppmärksamhet av nämnda mål närmast påkallade visas åt-
 gårderna från landtagens sida, i hvilket ärendet framhålls,
 ett finska ständens regeringens, som vare i öka omedelbart
 tillämpning & närvarande förhållanden, kräva en fullständig
 omarbetning, hvar för sig till landtagens handläggning över-
 lämnades förval till regeringsform byggd på grundlagen ett
 Finland skall vara en oberoende republik; men
 ett det engliga målet påkallade åtgärder jämväl från re-
 geringens sida, nämligen på användning till öfriga makter för
 ett till finska statliga äktandets mellanfullt erkänd.
 Det var detta tal, som av regeringen behandlades i dess
 utrop "till finska folk" av 4 dec. 1917; men något land-
 tagens har inte offentliggjorts än mindre i jäsa ordning
 promulgeras.
 Såsom synes begärde regeringen från landtagens sida i öka
 ett omedelbart förklarande av Finland för republik men väl
 "handläggning" naturligtvis i laglig ordning av propositioner-
 na; uppenbarligen väntade den dock ett av landtagen för
 sina tillstått åtgärder ett av främmande makter utverka ex-
 kända av finska äktandets; och var det väl för
 ett giva regeringen detta stöd, som beslutet den 6 december
 av landtagen fattades.

tagits har icke ens en i behörig ordning beslutad lag blifvit bindande. Hos oss är förnärvarande, sedan lags kungörande på tingen eller i kyrkorna förklarats icke erforderligt, bestämdt, att beslutade lagar och författningar skola efter föredragning i Senaten kungöras i Finlands författningssamling. Häraf synes, att hvarken ett beslut om det monarkiska statsskicketts ändrande blifvit i laga ordning vidtagit eller beslut därom behörigen kungjordt.

4:) Det till förmån för den förstnämnda meningen gjorde påståendet att landtdagen, ehuru beslutet fattades med 100 röster mot 88, enhälligt omfattat grundsatsen, att Finland är en republik, är såtillvida oriktigt, som landtdagen ingalunda fattat sitt beslut i den akt och mening, att grundlagen redan härigenom hade blifvit ändrad. Tvärtom hafva flere ledamöter af landtdagen bestämt förklarats beslutet icke hafva afsett sådant, Frih. Wrede har i landtdagen uttalat, att december-beslutet icke ens gick ut på ett omedelbart införande af republikansk statsförfattning; och vid ett annat tillfälle, jämväl i landtdagen: "För att ett beslut, om också på revolutionär väg, skall medföra vissa följder, fordras åtminstone att dessa följder varit afsedda, men här voro de icke ens afsedda".

Slutligen och 5:) bör ännu anmärkas, att enligt ordalydelsen landtdagen icke beslutit att förklara Finland för republik utan endast godkänt en princip, som för att blifva gällande, bort fastställas i laglig ordning.

Resultatet blir:

de förhandlingar, som föregingo beslutet af 16 december 1917 gifva icke stöd åt den meningen, att en omedelbar grundlagsändring åvägabragts, innebärande det monarkiska statsskicket skulle afskaffas, republik införts;

beslutet har icke tillkommit i den ordning som för grund-

lingen stöd af landtdagen. Härpå är det väl som orden:

lagte har ike ene en i behørig ordning besluttet lag till-
 vit bindende. Hos oss er forarbeidende, som lag kungö-
 de på tinget eller i kyrkans församling ike erforderligt,
 bestämt att beslutade lagar och förordningar skola efter
 förordning i samman kungöres i Finlands församlingssamling.
 Härav synes, att hvarken ett beslut om det monarkiska stats-
 skicket änderande blifvit i laga ordning vidtagit eller beslut
 genom behörigen kungödt.

4.) Det till förman för den församlingens mening gjordes
 påstundat att landtagen, ehuru beslutet fattades med 100
 röster mot 88, omhålligt omfattet grundlagen, att Finland är
 en republik, är ställvids oriktigt, som landtagen iangelunda
 fattat sitt beslut i den akt och mening, att grundlagen re-
 den härigenom hade blifvit ändrad. Tvärtem harva flere lada-
 müter af landtagen bestämt förklarast beslutet ike harva ef-
 fect sådant, vith. Wede har i landtagen uttalt, att de om-
 per-bestämdt ike ene gick ut på ett omedelbart införande af
 republikens statsförfattning; och vid ett annat tillfälle, jäm-
 valt i landtagen: "För ett beslut, om också på revolution-
 tionär väg, skall medföra vissa följder, fördras stämningarna
 ett dessa följder varit sådana, men här voro de ike ene
 sådana".

Såväl som 5.) har ännu utmärkes, att enligt ordaly-
 den i landtagen ike beslutit att förklara Finland för re-
 publik utan endast godkännt en princip, som för ett blifva
 gällande, bort förstållas i laglig ordning.
 Remitterat blir:
 de förhandlingar, som förordning beslutet af 6 december
 1817 giva ike stöd åt den meningem, att en omedelbar grund-
 lagändring ävgräpats, innehärande det monarkiska statskicket
 skulle afskaffas, republik införas;
 beslutet har ike tillkommit i den ordning som för grund-

lagsändring är stadgad; upprätthålles den meningen att grundlagsändring åvägabragts, så innebär det att landtdagen åstadkommit sådant genom ett statsstreck;

någon urkund betygande grundlagsändringen har aldrig promulgerats; hvartill kommer att

beslutet icke fått den ordalydelsen, att Finland förklaras för republik.

Häraf följer, att Finlands monarkiska statsskick icke upphäfts genom beslutet af 6 december 1917.

IV.

Den uppfattningen af december-beslutet, att landtdagen i fråga om statsskicket blott uttalat ett godkännande af en princip, på hvilken regeringsförslaget är byggdt, nämligen att Finland är en republik, men att härvid förutsatts att erforderlig lagstiftningsåtgärd skulle vidtagas i laglig ordning för att en grundlagsändring skulle kunna antagas vara kommen till stånd, synes vara den enda möjliga tolkningen af ett egendomligt och för öfrigt dunkelt affattadt beslut, och står i öfverensstämmelse med situationen, regeringens uttalanden och de förutgångna förhandlingarna.

Regeringens chef hade, såsom sades; i sitt sedermera offentliggjorda tal förklaradt, att Finlands oafhängighet påkallade: från landtdagens sida antagandet af en ny regeringsform, i hvilket afseende ett lagförslag byggts på republikansk grund till landtdagens behandling öfverlämnades, och från regeringens en hänvändning till öfriga makter, hvarjämte uttalades att Rysslands konstituerande nationalförsamling icke skulle vilja lägga hinder i vägen för Finlands sträfvan att intaga en plats bland de fria nationernas antal. Ett omedelbart proklamerande af republiken väntade sålunda regeringen icke; hufvudvikten låg på erhållande af själfständighet för Finland. Och som regeringen icke då ägde utöfva högsta makten, behöfde regeringen stöd af landtdagen. Härpå är det väl som orden:

lagändring är således; reparations som meningen att grunda
 lagändring överskriftna, så innebär det att landstegen såväl
 kommit sådant genom ett statut;
någon uttryckligen betydande grundlagändringen har aldrig pro-
klarerats; hvar till kommer ett
beslutet i det den ordalydelsen, att Finland förklarar
sig för republik.
Härut till, ett finska monarkiska statsrätt för en
 hufva genom beslutet af 6 december 1917.

IV.

Den upfattningen af december-beslutet, att landstegen i
 fråga om statsrättighet blott uttalar ett godkännande af en
 princip, på hvilken regeringsförslaget är byggt, nämligen att
 Finland är en republik, men ett härfvid förkastats att erfor-
 derlig lagstiftningssätt skulde utgå till laglig ordning för
 att en grundlagändring skulle kunna antagas vara kommen till
 stånd, synes vara den enda möjliga tolkningen af ett egen-
 domligt och för öfrigt dunkelt uttalande beslut, och står i
 överensstämmelse med attestationen, regeringens uttalanden och de
 förtgånga förhandlingarna.
 Regeringens chef hade, såsom sådes, i sitt sedermera of-
 fentligtgjorda tal förklarat, att Finland behåller på alla
 de från landstegen såväl antagandet af en ny regeringsform,
 i hvilket ärendet ett lagförslag byggs på republikansk grund
 till landstegen behandling överlämnades, och från regeringens
 en hänvändning till öfriga makter, hvarjämte uttalades att
 Rysslands konstituerande nationalförsamling icke skulle vilja
 lägga hinder i vägen för Finland att uttala ett intåg en
 plats bland de fria nationerna antal. Ett omedelbart prokla-
 mering af republiken väntades sålunda regeringens ledare; hvarvid
 viktigen lög på erhållande af självständighet för Finland. Och
 som regeringen icke så gäde uttala högsta makten, behöfde re-
 geringen stöd af landstegen. Härpå är det väl som orden:

besluter landtdagen såsom innehafvare af högsta makten o.s.v. tyda. Huruvida de tillika borde anses innebära att landtdagen icke fattar beslutet i sin egenskap af en lagstiftande folkrepresentation, måste lämnas därhän. Man kan icke vänta att finna mycken noggrannhet i affattningen, eller att konsekvenserna af densamma skulle komma under behörligt öfvervägande; man måste åtnöja sig med att söka få fram det förnuftiga i beslutet. Och ordalydelsen tillsammans med omständigheterna synes icke medgifva någon annan tolkning af detsamma än den nu anförda. Den vore ock egnad att afgifva en förklaring hvarför man ej kom på den tanken att promulgera beslutet. Och då i alla fall, ehuru landtdagen tillsvidare blott i princip godkänt att Finland skulle vara republik, beslutet kunde anses hafva den betydelse, att regeringen fick betrakta Finland såsom republik, samt söka skaffa erkännande åt Finlands själfständighet, samt det sålunda kunde tagas för gifvet att lagförslaget i denna del komme att af landtdagen formligen antagas, var det så mycket mer förklarligt att Finland då redan plägade betecknas såsom republik, som man icke i början hade någon anledning att fråga sig, huruvida förändringen redan var lagligen genomförd. Först de uppskakande händelser, som med undergång hotade hela vårt samhälle, i förening med hela det politiska läget i öfrigt vände tankarna änyo på statsformen och på frågan, huruvida det monarkiska statsskicket i själfva verket redan var afskaffadt; och denna fråga har af landtdagens pluralitet besvarats nekande.

Då således det monarkiska statsskicket ännu icke var afskaffadt, följer häraf att landtdagen varit oförhindrad att, såvidt andra omständigheter icke utgjorde hinder, fatta ett beslut, afvikande från beslutet af den 6 december. Ett sådant återtagande af det förra princip-beslutet ligger redan i landt-

beaktar landstagen såsom inbudsivare af högsta mellan o. s. v.
 tyda. Hurvida de tillika borde anses inbudsare att landstagen
 i de händelser beaktat i sin egenhet af en lagstiftande folk-
 representation, måste länna därpå. Men kan inte vara att
 finns nycken noggrant i affärsingen, eller att kommissionen
 serns af samman skilje kommit under betydligt öfvervakande;
 men måste ånå sig med att söka så från det förutgående i
 beaktat. Och ordalydelsen tillsammans med omständigheterna ty-
 nar inte medgifva någon annan tolkning af beteckningen än den
 in enlighet. Den vere och egen att gifva en förklarings
 svarter man ej kom på den termen att promulgera beaktat.
 Och så i alla fall, enurs landstagen tillstånds stift i
 princip godkännt att Finland skilje vere republik, beaktat kon-
 de anses hafva den betydelsen, att regeringen fick betrakta
 Finland såsom republik, samt söka skilje erkännande af Finland
 afstämmandes, samt det sålunda kunde jagas för gifvet att
 lagstiftaget i denna del komme att af landstagen förvaligen
 antagas, var det så mycket mer förklarligt att Finland så
 redan påstå betecknas såsom republik, som man loka i här-
 jen hade någon anledning att fråga sig, hurvida förändringen
 redan var lagligen genomförd. Vart de uppkommande ändringar,
 som med undergång hotade hela vårt samhäll, i förning med
 hela det politiska läget i öfrigt värde tankarna äro på
 statsformen och på frågan, hurvida det monarkiska statskicket
 i stället verket redan var afbrutit; och denna fråga har
 af landstagens privatitet bevarats nemande.
 De således det monarkiska statskicket ännu loka var af-
 brutit, tilljer harv ett landstagen varit oöfverändrad ett
 såväl andra omständigheter loka utgjorde hinder, loka ett
 beslut, stiftande från beaktat af den 6 december. Ett sådant
 stiftande af det förre princip-beaktat ligger redan i landst-

dagens godkännande af regeringens senare förslag till monarkisk regeringsform, som beslöts vid andra läsningen af propositionen i ämnet, och ännu mer i beslutet att godkänna det monarkiska lagförslaget att blifva hvilande. Den invändningen, att beslut i andra läsningen ännu icke är ett bindande beslut, vore riktig om grundlagen redan hade blifvit ändrad och statskicket allaredan hade blifvit republikanskt. Men då grundlagsförändringen ännu icke hade kommit till stånd genom december-beslutet, har invändningen icke giltighet. Oberoende häraf ligger en ändring af princip beslut också i beslutet af 9 aug. att hos regeringen anhålla om sådana åtgärder att landtdagen så snart som möjligt kan skrida till konungaval.

Med anledning af uttalanden vid landtdagen och i pressen bör ytterligare utredas

Huruvida icke beslutet af 6 december 1917 till sammans med fakta, som föregått detsamma, gjort Finland till republik.

Såvidt jag uppfattat denna mening riktigt, innebär densamma följande: De statsfakta ("valtiolliset tapahtumat"), som bildade den ryska revolutionen, nämligen tsardömet's afskaffande, afskaffade för Finland dess monarkiska öfverhufvud och högsta styrelse; och beslutet af 6 december innebar den uttryckliga förklaringen att Finland är republik.

Hvad den förra af dessa satser beträffar, så kan den icke innebära blott det, att Finland beröfvats sin dåvarande monark, ty därtill vore svaret, att det då gällde att enligt författningen försöka få en annan; utan meningen är väl den; att berörda statsfakta gjorde det omöjligt för Finland att därefter få ett monarkiskt öfverhufvud. Riktigheten af detta argument kan icke medgifvas. Det var en Rysslands rätt att hafva sin kejsare till äfven Finlands monark. Därmed att

lagens godkännande af regeringens senare förslag till monar-
 kisk regeringsform, som beslöts vid andra läsnngen af propo-
 sitionen i ämnet, och ännu mer i beslutet att godkänna det
 monarkiska lagförslaget att blifva hvilande. Den invändningen
 att beslut i andra läsnngen ännu icke är ett bindande be-
 slut, vore riktig om grundlagen redan hade blifvit ändrad
 och statsrådet alltså hade blifvit republikantiskt. Men då
 grundlagsförändringen ännu icke hade kommit till stånd genom
 december-beslutet, har invändningen icke giltighet. Opererande
 härvid ligger en ändring af princip beslut också i beslutet
 af 9 aug. att hos regeringen anhålla om sådana åtgärder att
 landtågen så snart som möjligt kan skrivas till konungens.
 Med anledning af uttalandet vid landtågen och i pressen
 bör ytterligare utredas

IV.

Hurvida icke beslutet af 6 december 1917 tillämnas med
 sikta, som föregått det samma, gjort Finland till republik.
 Sålunda jag uppfattat denna mening riktig, innebär denna-
 me följande: De statsräts ("valtollstat teokratiska"), som bil-
 lade den ryske revolutionen, nämligen tsarömetas afskrifande,
 afskrifade för Finland dess monarkiska övertrohet och högsta
 styrelse; och beslutet af 6 december innebär den uttryckliga
 förklaringen att Finland är republik.
 Hvad den förra af dessa satsar beträffar, så kan den
 icke innebära något annat, att Finland; berövas sin dåvarande
 monark, ty därtill vore svarat, att det så gällde att en-
 ligt förslaget försöka få en annan; utan mening är väl
 den; att berövas statsräts gjorde det omöjligt för Finland
 att återgå till ett monarkiskt övertrohet. Riktigheten af det-
 ta argument kan icke medgifvas. Det var en rysklands rätt
 att behålla sin kejsare till äfven Finlands monark. Därmed att

Ryssland afskaffade monarkin var monarkin i Finland ännu icke afskaffad. Faktiskt skulle ett republikanskt Ryssland antagligen icke tillstådt Finland att skaffa sig egen monark; den faktiska omöjligheten för Finland att, om det ock sådant velat, upprätthålla ett monarkiskt statsskick, kunde således förutses; men ännu åtminstone förelåg icke en rättslig omöjlighet. Fasthållas bör, att en revolution i Ryssland icke kunde ändra Finlands statsförfattning, Satsen att Rysslands kejsare är Finlands storfurste tillhörde icke Finlands statsförfattning om den ock gällde till efterrättelse för Finland, utan utgjorde en af de rättssatser, som konstituerade rättsförhållandet mellan Ryssland och Finland; och den innebar en rätt för Ryssland att hafva sin kejsare till Finlands storfurste, men intet vidare. Rysslands thronföljdsordning var ej beståndsdel af Finlands konstitution. Huruvida det för Ryssland, sedan det afskaffat monarkin, af dess omförmälda rätt ännu återstod något anspråk beträffande utöfvandet af den makt, som enligt Finlands monarkiska statsförfattning tillkommit dess monark, har varit en omtvistad fråga, som, i händelse förenigen fortbestått, bort lösas genom en tvåsidig uppgörelse. Å ena sidan stod Rysslands rätt att hafva sin monark till den högsta maktens innehafvare i Finland; å den andra Finlands rätt, som innebar att dess grundlag kunde endast i finsk grundlagsenlig ordning, således icke genom ryska åtgärder, ändras. Men den saken, har numera ingen betydelse. Hvilken uppfattning man än må hysa i denna fråga, så mycket är klart, att Finlands monarkiska statsskick ännu icke var ändradt blott och bart genom den ryska revolutionen; d.v.s. att de Finlands grundlag tillhörande rättssatserna att högsta makten i landet tillkommer en monark, att lag, för att vara gällande, måste hafva blifvit stadfäst af honom, m.fl., ännu icke blifvit upphäfd; frågan om deras framtida öde var tillsviðare oafgjord.

Ryssland stakade monarkin i Finland som ike
 stakade. Faktiskt skulle ett republikant Ryssland antagligen
 gen ike tillstått Finland att skaffa sig egen monarki; den
 faktiska omöjligheten för Finland att, om det ock sådant var
 fäst, upprätthålla ett monarkiskt statsakt, kunde således
 förstås; men ännu ämtanens förslag ike en statlig omöj-
 lighet. Statliga bör, att en revolution i Ryssland ike
 kunde ändra Finlands statsförhållning, såsom ett Rysslands
 kejser är Finlands största tillhörande ike Finlands stats-
 förhållning om den ock skulle till eftersträffas för Finland,
 utan utgjorde en af de statliga, som konstitutionens rätta-
 förhållning mellan Ryssland och Finland; och den innebar en
 rätt för Ryssland att behåva sin kejser till Finlands stör-
 största, men icke vidare. Rysslands kronföljdsordning var ej
 bestämd af Finlands konstitution. Härvidas det för Ryssland
 öfver det stakade monarkin, så dess omöjliga rätt ännu
 återstod något angränsande till det som
 som enligt Finlands monarkiska statsförhållning tillkommit dess
 monark, har varit en omfattad fråga, som i händelse förnin-
 gen förstått, bort läsa genom en tvärsidig uppgörelse. Å
 ens ända stod Rysslands rätt att behåva sin monark till den
 högsta makten innehavare i Finland; å den andra Finlands
 rätt, som innebar ett dess grundlag kunde endast i Finland
 grundläggning ordning, således ike genom rika åtgärder,
 ändras. Men den saken, har numera ingen betydelse. Hvilken
 uppfattning man nu må haas i denna fråga, så mycket är klart,
 att Finlands monarkiska statsakt ännu ike var ändrad blott
 och bort genom den rika revolutionen; d.v.s. att de Finlands
 grundlag tillhörande statliga att högsta makten i landet
 tillkommer en monark, att lag, för ett värde gällande, måste
 behåva blifvit stället af honom, m.ä. ännu ike blifvit upp-
 härd; frågan om dess framtid öfver tilläggare ordjord.

Och som frågan icke heller före den erkända skilsmässan från Ryssland kommit till afgörande genom därpå syftande lagstiftningsåtgärd, bör det monarkiska statsskicket anses hafva hos oss förblifvit bestående.

På dessa grunder bör den första af de till förman för ifrågavarande mening åberopade satserna motsägas.

Den andra af dem innebär åter, att december-beslutet skulle utgöra en lagförklaring, här en förklaring, att landets grundlagar undergått ofvanangifna ändring. Men den har emot sig samma invändning, som påståendet att beslutet i och för sig ändrat det monarkiska statsskicket och infört republik; en förklaring af grundlag bör, enligt uttryckligt grundlagsstadgande, behandlas alldeles på samma sätt som ändring af grundlag. Sådant har icke skett, icke heller har en sådan grundlagsförklaring blifvit promulgerad.

I korthet:

revolutionen i Ryssland har icke kunnat ändra Finlands grundlagar;

då vidare en lagförklaring, innebärande att en ändring kommit till stånd, ej kunnat lagligen beslutas utan iakttagande af hvad vid grundlagsförklaring bör iakttagas men sådant ej skett; och

då icke någon urkund betydande att lagförklaring beslutats, blifvit promulgerad;

så kan det icke anses att Finlands monarkiska statsskicket definitivt afskaffats samt att Finland blifvit republik genom de fakta, som föregingo december-beslutet, tillsammans med sagda beslut.

Här må ännu tilläggas: Det är förklarligt, att olika meningar hysts och uttalats angående betydelsen af december-beslutet. Det synes antagligt att t.o.m. af dem, som deltagit

Och som frågan loka heller före den erikande skillemannen från
 Ryssland kommit till afgörande genom denna slytande lagstift-
 ningsstämman, där det monarkiska statsrådet anser behöva
 oss förlämnat bestämda.
 På dessa grunder bör den förste af de till förman för
 ifrågasättande mening åberopa statens motstånd.
 Den andre af dem inleder åter, att december-beaktet skil-
 le utgöra en lagförklaring, här en förklaring, att landets
 grundlagar utgör ett ofvannagliga ändring. Men den har emot
 sig samma invändning, som påståendet att beaktet i och för
 sig ändret det monarkiska statsrådet och infört republik; en
 förklaring af grundlag bör enligt uttryckligt grundlagstämman
 be, behandlas elidelas på samma sätt som ändring af grundlag.
 Sådant har loka skett, loka heller har en sådan grundlags-
 förklaring blivit promulgerad.
 I kortet:
 revolutionen i Ryssland har loka kunnat ändra Finlandas
 grundlagar;
 då vidare en lagförklaring, innebärande att en ändring kom-
 mit till stånd, ej kunnat lagligen beaktas utan iakttagande
 af hvad vid grundlagstämman för iakttagas men sådant ej
 skett; och
 så loka någon grund betydande att lagförklaring beaktas,
 blivit promulgerad;
 så kan det loka anas att Finlandas monarkiska statsråd
 definitivt statsrätt samt att Finland blivit republik genom
 de fakta, som föregått december-beaktet, tillsammans med sådant
 beaktet.
 Här må ännu tilläggas: Det är förklarligt, att olika me-
 ningar hysas och uttalar angående betydelsen af december-be-
 aktet. Det synes antagligt att t.o.m. af dem, som deltagit

i detsamma, en del inlaggt en mening, en annan del en annan eller andra meningar i beslutet, isynnerhet som det icke föregåtts af laglig beredning i utskott; hvartill kommer att man kanske icke laggt synnerlig vikt vid affattningen då det utan meningskiljaktlighet togs för gifvet, att Finlands nya statsskick komme att vara republikanskt; och man hade, såsom redan antydts, därför icke anledning att vidare tänka på statsformen förrän de bedröfliga händelserna i landet påtvungo flere än en den öfvertygelsen, att det icke fortfarande kunde gå såsom det gått, utan en stark öfver partierna stående regeringsmakt vore af nöden. Vid anført förhållande borde, äfven om tvifvel angående betydelsen af föfögående fakta och af december-beslutet kunna hysas, åt den meningen upprätthållas att, när det är tvifvelakt huruvida grundlag redan blifvit ändrad eller icke, grundlagens stadganden böra anses kvarstå i kraft.

VI.

Den meningen att landtdagspluralitetens uppfattning skulle leda till att en medlem af det Romanoffska huset borde bestiga Finlands thron.

tarfvar endast hänvisning till det sakförhållandet, att den ryska thronföljdsordningen icke utgjort del af Finlands statsförfattning. Såsom redan sagts utgjorde principen: Rysslands kejsare är Finlands storfurste, en af de rättssatser, som konstituerande rättsförhållandet mellan Ryssland och Finland, och i kraft hvaraf det var en Rysslands rätt att hafva sin kejsare till Finlands monark. Och som Rysslands rätt upphört samt medlemmarne af sagda dynasti icke haft någon af Rysslands rätt oberoende rätt till Finlands thron, leder landtdagspluralitetens meining ej till den nämnda slutsatsen.

VII.

En af de anmärkningar, som gjorts mot landtdagspluralitetens uppfattning, torde kunna anses innebära, att december-

i beträffande, en del inläggt en mening, en annan del en an-
 nan eller andra meningar i beslutet, i synnerhet som det icke
 företogs af laglig beredning i utskott; hvar till kommer att
 man kanske icke läggd synnerlig vikt vid afslutningen på det
 utan meningsskilligheten togs för givet, att Finland nya
 statsrätt kommer att vara republikansk; och man hade, såsom
 redan antyda, därför icke anledning att vidare tänka på afslut-
 ningen förän de betydliga händelserna i landet påtvungit
 re än en den öfvertygelsen, att det icke fortfarande kunde
 gå såsom det gått, utan en stark öfver partiernas stödjande re-
 geringsmakt vore af nöden. Vid infördt förhållande borde, äfven
 om tvivel angående betydelsen af föreslagna förslag och af de-
 ombud-beslutet kunna påstå, åt den mening som upprätthållas att
 när det är tvivelaktigt huruvida grundlag redan blivit ändrad
 eller icke, grundlagens utgången bör anses kvarstå i kraft.

VI

Den mening som uttryckts i beslutet angående utskottet
lida till att en medlem af det parlamentariska huset borde be-
ställa Finlanda tron.

terfver endast hänvisning till det skriftliga beslutet, att den
 tycke förklaringsorden icke utgjort del af Finlanda stats-
 rättning. Såsom redan sagts utgjorde principen: Rysslands
 kejser af Finlanda storske, en af de rättigheter, som
 konstituerande riksförhållandet mellan Ryssland och Finland, och
 i kraft hvar af dem var en Rysslands rätt att hafva sin kej-
 sars till Finlanda monark. Och som Rysslands rätt upphört samt
 medlemmarna af sagda dynasti icke haft någon af Rysslands rätt
 oberoende rätt till Finlanda tron, leder landtagningens
 mening ej till den nämnda afslutningen.

VII

En af de emendationerna, som gjordes mot landtagningens
 utskottets förslag, torde kunna anses innebära, att förber-

beslutet innefattade på en gång ett godkännande af självständigheten och ett godkännande af republikanskt statskick, ^(hvadan) om beslutet i det senare afseendet icke vore giltigt eller definitivt, detsamma icke heller vore det i det förra afseendet.

Men bör emellertid, såsom redan sagts, göra skillnad mellan de grundsatser, som konstituerade rättsförhållandet mellan Ryssland och Finland å ena sidan, samt de rättssatser, som höra till Finlands konstitution å den andra.

De förra tillkommo: genom det faktum, att Rysslands kejsare tagit Finland i besittning med anspråket att Finland framdeles skulle utgöra en del af det ryska riket, hvars härskare således skulle äga rätt att styra äfven Finland; genom det erkännande som häråt från Finlands sida gafs af landets ständer emot det att Finlands förra konstitution stadfästes för att oförryckt upprätthållas; och slutligen äfven genom Sveriges erkännande, som någon tid därefter gafs i fredsfördraget 1809. Genom allt detta fick Ryssland en rätt gentemot Finland, som å Finlands sida motiverades, icke af en rätt att befinna sig i förening med Ryssland, men af en rätt att varda styrdt enligt sin egen konstitution, som ej kunde ändras i annan ordning än den med konstitutionen öfverensstämmande, men hvilken konstitution skulle, äfven den, lagstridigt ändrats om det som utlofvades på Borgå landtdag brutits. Som dessa grundsatser icke bildade en del af Finlands grundlagar, gällde bestämmelserna om förfarandet vid ändring af Finlands grundlagar icke för den händelse, att fråga skulle uppstått om ändring af rättsförhållandet mellan Ryssland och Finland, såframt ändringen icke inneburit ändring af Finlands konstitution. Förhållandet är analogt med det, som ägde rum mellan Sverige och Norge: tilsakten ägde icke karaktären af grundlag i Sverige. Härmed är naturligtvis icke sagdt, att Finland skulle varit berättigadt att ensidigt bryta förhållandet till Ryssland, utan

beslutet inneslötts på en gång ett godkännande af riksdagen
 och ett godkännande af republikant riksdagen, om
 beslutet i det senare stadiet i det förre stadiet
 nittio, försumma i det förre stadiet.
 Men på emellertid, såsom redan sagts, äro skillnaderna
 de grundläggande, som konstituerade riksdagen mellan Ryss-
 land och Finland & ens såväl, samt de riksdagen, som här-
 till Finlands konstitution & den andra.
 De följande tillkomna: Genom det faktum, att Rysslands kejsa-
 re tagit Finland i besittning med anseendet att Finland fram-
 gånge skulle utgå en del af det ryska riket, hvare hänsyn-
 re således skulle äga rätt att styra äfven Finland; genom det
 erkännande som härför från Finlands sida gafs af landets stäm-
 mas emot det att Finlands följande konstitution utgafte sig
 ett öfrigt uttryck; och slutligen äfven genom Sveriges
 erkännande, som någon tid därefter gafs i Fredstraktat 1809.
 Genom allt detta fick Ryssland en rätt gentemot Finland, som
 & Finlands sida motiverades, i det att ett beaktande sig
 i förhållande med Ryssland, men af en rätt att verka styrt
 enligt sin egen konstitution, som ej kunde ändras i annan
 ordning än den med konstitutionen öfverensstämmande, men hvil-
 ken konstitution skulle, äfven den, lagkraftigt ändras om det
 som utlovades på Bergs landtings protokoll, som dessa grund-
 lagar icke skildes en del af Finlands grundlagar, såsom de-
 stämningarna om författningen vid ändring af Finlands grundlagar
 i det för den händelse, att fråga skulle uppstått om ändring
 af riksförhållandet mellan Ryssland och Finland, såsom ändring
 genom i det inneslötts ändring af Finlands konstitution, förhållan-
 det är anslott med det, som ägde rum mellan Sverige och Nor-
 ge; såsom äfven icke karaktären af grundlag i Sverige, har
 med sig naturligtvis icke begått, att Finland skulle varit be-
 rättigadt att enligt pryde förhållandet till Ryssland, utan

endast, att för ändrandet af berörda rättsförhållande icke erfordrade sådant förfarande som ändring af finsk grundlag.

Att landtdagen ansåg sig berättigad att besluta upplösningen af föreningen med Ryssland berodde såsom känt därpå, att Finlands rätt upprepade gånger kränkts, hvilket ansågs bevisa, att löften från Rysslands sida icke heller framdeles skulle af Ryssland respekteras; att förhållandena i Finland voro sådana, att Finlands folk kunde göra anspråk på själfständig tillvaro utan att det behöfde vara ett amat underordnad och tjäna dess intressen; att under kriget den meningen utbildats och gjort sig gällande att äfven de mindre folken borde få vara fria; att Ryssland faktiskt isynnerhet efter det äfven den ursprungligen tillsatta revolutionära regeringen störtats och anarki i Ryssland intredt, faktiskt lämnat Finland till pris åt en tygellös militär och inhämska anarkister, hvilka i förening groft förfört sig på landets invånare och myndigheter; hvarutom ett godkännande från den konstituerande ryska nationalförsamlingen påräknades såsom gifvet sedan isarismen fallit, samt att Finland under anförda förhållanden var tvunget att själf öfvertaga handhafvandet af alla angelägenheter, som berörda förhållandet till utlandet.

Förberörda omständigheter hafva bort framhållas för att ådagalägga, att en själfständighetsförklaring och en ändring af finsk grundlag icke underlyda samma regler.

Slutligen några ord

VIII.

Om det påståendet att landtdagen rätteligen icke vore berättigad att i sin nuvarande sammansättning skrida till konungaval.

Härvid bör nu framst märkas hvad som redan i landtdagen framhållits, att enl. R.F. § 38 landtdagen icke behöfver vara fulltalig vid valet af konungahus. M.O. innehåller icke

endast, att för ändrandet av förorda rättshälsande icke erfordras sådant förhållande som ändring af finax gräslag.

Att landtågen ensåg sig berättigad att besluta regulering genom af förordningen med Ryssland berörde såsom nämnd härpå, att Finland rätt utprägade gånger kränkta, hvilket ensåg bevis, att löften från Ryssland sidos icke heller framfåes skulle af Ryssland respekteras; att förhållandena i Finland voro sådana, att Finland folk kunde göra angråk på självständiga tillvaro utan att det behöfde vara ett såmt underordnad och tjäna dess intressen; att under kriget den meningens utöfning och stört sig Gallande att även de mindre folken borde få vara fria; att Ryssland faktiskt i synnerhet efter det gifven den utprägningen tillstätt revolutionära regeringer stöttas och anerk i Ryssland intresset, faktiskt ämnat Finland till pris åt en typellie militär och inrikes anarkister, hvilka i förning groft förfört sig på landets invånare och myndiga befor; hvarintom ett godkännande från den konstituerande ryska nationalförsamlingen påskandades såsom gifvet sedan sammamen följit, samt att Finland under emförda förhållanden var tvunget att ej till öfversta handhavandet af alla angelägenheter, som berörde förhållandet till utlandet.

Förberorda omständigheter hafva bort framhållas för ett åtgärd, att en självständighetserklaring och en ändring af finax gräslag icke underlyds samma regler.

Sittligen nägra ord

VIII.

Om det påståendet att landtågen rättligen icke vore berättigad att i sin utvärlande sammansättning skriva till komman-

reval.

Härvid bör nu främst märkas hvad som redan i landtågen framhållits, att enl. R.N. § 28 landtågen icke behöfver vara fullständig vid valet af komungämn. N.O. innehåller icke

heller något stadgande om beslutfört antal medlemmar. Både 1869 och 1906 års L.O. innebära, att landtdagsbeslut icke är ogiltigt på den grund, att en kammars sammansättning icke varit i allo öfverensstämmande med hvad lag afsett, t.ex. genom att i beslutet deltagit landtdagsmän, hvilkas val senare kasserats. Det ankommer alltså på landtdagen själf att, ifall medlemmarne icke äro fulltaligt närvarande, giltigen pröfva huruvida beslut kan fattas.

I närvarande fall fordra icke några högre grundsatser att landtdagen underlåter att skrida till konungaval på den grund att största delen af de socialistiska ledamöterna sitta häktade. De som gjort sig skyldiga till förräderi äro, enligt högre grundsatser, hvarken berättigade eller skickade att deltaga i afgörandet af landets öden. De som valt sådana personer hafva till en öfvervägande del hyllat samma samhällsfiendtliga tendenser som de af dem valde. Formelt skulle de sistnämnda väl icke kunna uteslutas från deltagande i nytt landtdagsmannaval. Men L.O. har från rösträtt uteslutit flere kategorier af personer af den anledning, att den ansett sådana icke värdiga eller skickade att utöfva inflytande på landets och folkets allmänna angelägenheter. Med L.O:s "anda" vore det därför ingalunda öfverensstämmande, att Landtdagen af hänsyn för mot samhället fiendliga element uppsköte vidtagandet af en åtgärd, som befinnes vara af behovet påkallad, fastän dessa på formella skäl ej skulle kunna hindras från utöfvande af rösträtt vid nytt landtdagsmannaval.

Den oktober 1918.

Robert Hermanson.

eller något ständigt en besittare av en medlem. Både
 1889 och 1890 års L.O. innehåller ett bestämt förhållande
 enligt på den grund, att en kommers sammansättning inte
 varit i alla överensstämmelse med hvad lag säst, t.ex. ge-
 nom ett i bestämt deltagit landtägare, vilkas vel anse
 kassare. Det ankommer alltså på landtägaren själv att till
 medlemmarna inte eno tillfälligt närvarande, gittigen pröva
 hurvida befinne kan förtas.

I närvarande fall fördes inte några grundsatser
 ett landtägaren underlåter att skicka till komungavel på den
 grund att uträta delen af de socialistiska ledamöternas stift
 harkade. De som gjort sig skyldiga till försväret äro, enligt
 några grundsatser, hvarken berättigade eller skickade att del-
 taga i utövandet af landets öden. De som valt sådana per-
 soner hava till en övervägande del följt samma samhälle-
 tiendliga tankar som de af den valde. Formellt skulle de
 utövande vilka inte kunna utelämnas från deltagande i nytt
 landtägarsammanval. Men L.O. har från rättsligt utslutit flere
 kategorier af personer af den anledning, att den ensamt på-
 dans inte varit eller skickade att utöva inflytande på
 landets och folkets allmänna angelägenheter. Med L.O:s "ands"
 vore det därför ingående överensstämmelse, ett landtägaren af
 hvarn för mot samhället tiendliga element uppköpte vidtagen-
 det af en åtgärd, som befinnes vara af betydelse påkallad,
 fastän dessa på formell skilje skulle kunna hindras från
 utövande af rättsligt vid nytt landtägarsammanval.

den oktober 1918.

Robert Hermanson.